

آنها را مجاب کند که تعهد بدهند به نیروهای پاکستانی حمله نمی‌کنند و یا با عبور از مرز، به افغانستان یورش نمی‌برند. البته این سیاست نیز با شکست مواجه شده است، چراکه در این اواخر، حملات طالبان به خاک پاکستان افزایش قابل توجهی یافته است.

حال سؤال این است که پاکستان برای کنترل این مسأله چه کاری باید انجام دهد؟ به نظر می‌رسد این کشور در ابتدا باید به طور واقع‌گرایانه به این مشکل نگاه کند. بسیاری از نقاط مناطق قبیله‌نشین مرزی پاکستان، دولت محلی ندارند، لذا برای آنها باید فکری کرد. دوم اینکه، دولت پاکستان باید اقدام عملی انجام دهد. در درازمدت نیز تنها الحاق کامل این مناطق به خاک پاکستان می‌تواند بحران را فرو نشاند. در «نقشه راهی» که سال گذشته برخی از سران پشتون برای این منطقه پیشنهاد دادند، قید شده است که مردم این منطقه به عنوان یکی از فقیرترین مناطق پاکستان، خواهان برقراری قانون برابر، آزادی‌های سیاسی و دسترسی به برخی فرصت‌ها و مزایای رشد و توسعه هستند.

به هر حال، مشرف همچنان با مشکلات متعددی در این زمینه مواجه است. همانند دیگر رژیم‌های نظامی حاکم بر پاکستان، دولتمردان فعلی این کشور نیز معامله با افراط‌گرایان را راحت‌تر از همراهی با احزاب و گروه‌های سکولار مخالف خود می‌دانند. در واقع، هنوز هم بسیاری در بدنه دولت پاکستان هستند که امیدوارند دولتی دوست در کابل بر سر کار بیاید و بار دیگر روابط با دوستان طالبانی از سر گرفته شود! به نظر می‌رسد تا زمانی که چنین تفکرانی در دولت حاکمه پاکستان وجود دارد و مشرف نیز نتواند راه‌حل مناسبی برای مناطق قبیله‌نشین مرزی ارایه کند، باید به سخنان وی که دولت خود را یک متحد صمیمی در مبارزه با تروریسم جهانی معرفی می‌کند، با چشم تردید نگریسته شود. ■

تابوت‌های رنگارنگ

آخرین آمار از کشته شدن سه هزار و ۵۰۵ سرباز آمریکایی از آغاز جنگ عراق تاکنون خبر می‌دهند.

جنگ عراق از خود به یادگار گذاشته‌اند. بدین ترتیب، مجموع کشته‌شدگان نیروهای نظامی کشورهای خارجی موجود در عراق، طی ۲۰ مارس ۲۰۰۳ تا ۱۰ ژوئن سال جاری به حدود ۳۳۰۰ نفر بالغ شده است.

پاکستان هم به خاطر خودش و هم برای کل جهان، باید با جدیت به مبارزه با تروریست‌ها و شورشیان مناطق قبیله‌نشین ادامه دهد.

در سپتامبر ۲۰۰۱، رئیس‌جمهور پاکستان دوستی چندین ساله کشورش با طالبان را یک طرفه بر هم زد و ۸۰ هزار نیروی نظامی را برای مبارزه با جنگجویان این گروه به مناطق قبیله‌ای هم مرز با افغانستان فرستاد. در طی این نبردها بیش از ۷۰۰ نفر از شورشیان کشته شدند، هرچند حضور قدرتمند ارتش پاکستان در این قضیه موجب خشم مردم محلی گشت.

تغییر جهت مشرف

به نظر می‌رسد به تازگی سیاست‌های دولت مشرف در خصوص شورشیان تندروی مناطق مرزی تغییر کرده است. دولت پرویز مشرف با دور نگه داشتن ارتش از دخالت در این مناطق، به دنبال مذاکره و معامله با سران قبایل این مناطق است تا

پاکستان، پناهگاه تروریست‌ها

تولد مجدد طالبان

تونی بلر، نخست‌وزیر انگلیس که روزهای آخر صدارتش را پشت سرمی‌گذارد، سال گذشته در جمع سربازان انگلیسی مستقر در افغانستان و برای دلگرمی آنها، گفت: «این دشت عجیب و غیرعادی، جایی است که آینده امنیت جهانی در اوایل قرن بیست و یکم، در آن شکل خواهد گرفت.» شاید وی در این زمینه اغراق کرده باشد.

اما باید گفت که مبارزه با طالبان که زمانی قدرت بسیار داشتند و به القاعده پناه داده بودند، همچنان برای مبارزه جهانی علیه ترور، بسیار مهم است، هرچند نمی‌توان به طور کامل از شر طالبان و القاعده افغانستان خلاص شد، زیرا آنها در این کشور دارای عمق استراتژیک و ارتباطات گسترده‌ای هستند. آنها مناطق و مکان‌های متعددی برای ترمیم جراحات و آموزش و بازسازی نیروهای خود دارند که برخی از این مکان‌ها در داخل خاک پاکستان است. البته چنین مکان‌هایی به نوعی دارای خودمختاری بوده و نظارت ضعیفی از سوی دولت‌های محلی بر آنها اعمال می‌شود. در واقع، این سران قبایل هستند که در این مناطق حکومت می‌کنند.

در حال حاضر، بیش از ۳ میلیون نفر در خطوط مرزی ۶۰۰ کیلومتری غرب پاکستان و شرق افغانستان زندگی می‌کنند - جایی که مردم پشتو زبان دو کشور با یکدیگر مخلوط شده‌اند.

خون ریزی‌های اخیر دولت پاکستان در وزیرستان جنوبی، بیانگر این موضوع است که دولت اسلام‌آباد در حال در اختیار گرفتن اوضاع این منطقه است. گفته می‌شود بر اثر درگیری‌های انجام شده در این مناطق، حدود ۲۵۰ جنگجوی خارجی که بیشترشان ازبک بودند، توسط نیروهای دولتی که از ناآرامی‌ها و خشونت‌های مستمر گذشته به ستوه آمده بودند، کشته شده‌اند. اما به نظر می‌رسد شورشیان افراطی و تندرو، مجدداً در این مناطق قدرت را در دست گرفته‌اند. اگر این گونه باشد، این پدیده نه تنها برای افغانستان، بلکه برای پاکستان ۱۶۰ میلیون نفری نیز خطرناک است. در واقع، تا زمانی که مشکل مناطق قبیله‌نشین مستقر در مرز دو کشور حل نشود، نمی‌توان به پایان درگیری‌ها در افغانستان خوشبین بود؛ حتی گسترش ناآرامی‌ها در افغانستان می‌تواند باعث ناآرامی در پاکستان گردد.